

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΙΟΥΝΙΟΣ 2017

Την τελευταία δεκαετία, η πραγματικότητα στη χώρα μας επιδεινώθηκε βιαίως: πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά. Το πολιτικό σύστημα χάνει την αξιοπιστία του. Χαλάρωσαν οι κοινωνικοί δεσμοί. Μεγάλωσαν και συνεχίζουν να μεγαλώνουν οι ανισότητες. Συγχρόνως, στο παγκοσμιοποιημένο και ταχέως μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον, κυριαρχεί ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών.

Οι αλλαγές στο σύνταγμα πρέπει οπωσδήποτε να είναι αποτέλεσμα σωστής «ανάγνωσης» και σε βάθος κατανόησης των συνθηκών που επικρατούν. Κοντολογίς, οφείλουμε να καταλάβουμε πού βρισκόμαστε, να λάβουμε υπόψη μας τους συσχετισμούς, να ορίσουμε πού θέλουμε να φτάσουμε και να χαράξουμε με θάρρος και σοβαρότητα τη διαδρομή που θα μας πάει ως εκεί.

Ακολούθως παραθέτουμε συνοπτική θεματολογία, που κατά την άποψή μας μπορεί να συμβάλλει στον πιο πάνω σκοπό.

Περιβάλλον

1. Νησιωτικότητα [αρθρο 101 παρ 4]

Ρητή αναφορά για τις υποχρεώσεις του νομοθέτη και του κράτους σχετικά με τις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές τη χώρας σε ζητήματα σχετικά με την πρόσβαση τις εγκαταστάσεις που ενώ στην ηπειρωτική χώρα μπορούν να γίνουν με οικονομία κλίμακας, στις νησιωτικές περιοχές αυτό είναι ανέφικτο .

Εισαγωγή της έννοιας του Μεταφορικού Ισοδυνάμου.

Η συγκράτηση του πληθυσμού και η ανάπτυξη των νησιών είναι συνάρτηση της αποτελεσματικής διοικητικής αποκέντρωσης, ασφάλειας που βιώνει ο κάτοικος ή ο επισκέπτης και η δυνατότητα ίσων ευκαιριών σε υγεία, παιδεία και πολιτισμό. Η εφικτότητα της ανάπτυξης περνά μέσα από την τεχνολογία, τις υποδομές και την εύκολη και οικονομικά προσιτή μεταφορά.

2. Περιβαλλοντικό Ισοζύγιο. [άρθρο 24]

Οι θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές που σε κάθε περίπτωση ισχύουν, υπαγορεύουν ότι το Κράτος οφείλει να κάνει πολιτικές επιλογές με τελικό σκοπό να διαφυλάττει το φυσικό, πολιτιστικό και κοινωνικό κεφάλαιο της χώρας.

Για μια βιώσιμη οικονομία, η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να είναι το απαράβατο όριο για κάθε οικονομική δραστηριότητα. *[Μαρία Καραμανώφ Σύμβουλος Επικρατείας]*

Στο πλαίσιο αυτό η **εισαγωγή της έννοιας του περιβαλλοντικού ισοζυγίου** στις περιπτώσεις μείζονων ανθρωπογενών παρεμβάσεων στο χώρο, θα καθορίζει ότι το περιβάλλον δεν είναι λάφυρο και η εκμετάλλευσή του δημιουργεί την υποχρέωση του παρεμβαίνοντος να παρέχει αντισταθμίσματα που εξισορροπούν την αναπόφευκτη ζημιά που προκαλεί.

3. Πολεοδομήσεις

Να σημειωθεί ότι η έλλειψη πολεοδομημένου χώρου, είναι μια από τις αιτίες της αυθαίρετης δόμησης. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των πολεοδομικών μελετών ξεπερνάει κατά πολύ κάθε όριο ανοχής (ακόμα και τα 15 χρόνια) με αποτέλεσμα όταν θα έρθει η ώρα της εφαρμογής αυτή να είναι αδύνατη διότι τα δεδομένα μοιραία θα έχουν αλλάξει κατά πολύ.

4. Δημόσια περιουσία

Η δημόσια περιουσία, ως εθνικός πλούτος, είναι ένα από τα λίγα, πλέον, εργαλεία άσκησης κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής για κάθε κυβέρνηση. Εάν αγνοηθεί αυτή η διάσταση και υπό το καθεστώς πιέσεων παραχωρηθούν ή πωληθούν δημόσια περιουσιακά στοιχεία, αφαιρείται οριστικά η δυνατότητα αυτή. Όσο δε, η περιουσία παραμένει αναξιοποίητη θα απαξιώνεται, θα καταρρέει ή θα καταπατάται.

Όμως στην παρούσα συγκυρία, στα δημόσια ακίνητα αποδίδεται πλέον «επενδυτική ταυτότητα», μετατρέπονται σε ιδιότυπο εμπόρευμα και εφοδιάζονται, το καθένα, με προσαρμοσμένο στην περίπτωση νομικό καθεστώς χρήσεων και λειτουργιών, ώστε να είναι ελκυστικότερο για τους επενδυτές.

Πάυει να ισχύει, δηλαδή, γι αυτά ο χωροταξικός σχεδιασμός ή η περιβαλλοντική νομοθεσία. *[(ΕΣΧΑΔΑ) Ειδικά Σχέδια Χωρικής Αξιοποίησης Δημοσίων Ακινήτων]* [fast track]. Αυτό πρέπει να σταματήσει.

Η διαδικασία της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας πρέπει να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες και να στηρίζεται σε θεμελιώδεις αρχές:

- Να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον (σύμφωνα με τις Συνταγματικές αξίες).

- Να συμφωνεί με την εθνική στρατηγική.
- Να σέβεται και να εναρμονίζεται τις τοπικές ιδιαιτερότητες
- Να δίνει προοπτική ανάπτυξης.
- Να εξασφαλίζει θέσεις εργασίας.
- Να είναι περιβαλλοντικά και χωροταξικά επιτρεπτή.
- Να γίνεται με διαφανείς διαδικασίες.
- Να υπάρχει δημόσιος έλεγχος της τήρησης των κανόνων.
- Να συνεκτιμώνται όλες οι παράμετροι που θα επηρεαστούν από την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και να μην κυριαρχεί η παρωπιδική οπτική του άμεσου ταμειακού αποτελέσματος.

Οι πόροι και τα προκύπτοντα οφέλη από την αξιοποίηση, θα πρέπει να υπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες εθνικού και τοπικού χαρακτήρα. Η δημόσια αρχή που θα έχει την ευθύνη της αξιοποίησης, θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι συνδεδεμένη και με την τοπική κοινωνία.

Διαβούλευση

Κατοχύρωση της διαβούλευσης με τη δημιουργία Μητρώου Διαφάνειας.
(lobbying στο φως).

Σκοπός τη πρότασης είναι, στο πολιτικό πεδίο να κυριαρχεί το προσκήνιο και όχι το παρασκήνιο. Να γίνεται δημοσίως γνωστό το «ποιός συναντά ποιόν και γιατί». Με την υποχρέωση της δημοσιοποίησης των συναντήσεων και του αντικειμένου της συζήτησης των μελών του μητρώου με τα μέλη της κυβέρνησης και του κοινοβουλίου.

Θα ήταν μια πολύ σοβαρή μεταρρύθμιση υπέρ της διαφάνειας και της λογοδοσίας, να θεσπιστεί μια τέτοια διαδικασία σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Το ίδιο θα έπρεπε να ισχύει και για τα κόμματα που μετέχουν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Νομοθετικό έργο

1. Κωδικοποίηση νομοθεσίας

[το άρθρο 76 παρ.7 αναφέρεται δυννητικά και όχι υποχρεωτικά στην κωδικοποίηση]

Θεωρούμε ότι είναι θεμελιώδης προϋπόθεση της δημοκρατικής λειτουργίας της χώρας.

Ο τρόπος νομοθέτησης διαχρονικά είναι αμέθοδος, άρα αντιεπιστημονικός.

Οι επιπτώσεις είναι ορατές στην καθημερινή λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, στην άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών, στα αδιέξοδα που δημιουργούν αντικρουόμενες διατάξεις που ισχύουν ταυτόχρονα.

Η βασικότερη, όμως, επίπτωση αυτής της κατάστασης σχετίζεται με το ότι δεν μπορεί να συμβαίνουν και τα δύο : **και η άγνοια νόμου να μην συγχωρείται, και η ελληνική νομοθεσία να είναι κατακερματισμένη, διάσπαρτη, φύρδην μίγδην**. Τελικά χωρίς εκκαθάριση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας, είναι πιθανή η αθέλητη παγίδευση (υπονόμευση) του πολίτη, με αποτέλεσμα αυτός να χάνει την εμπιστοσύνη του στο δικαιοσύνη. Έτσι διαμορφώνεται στην κοινωνία μια κουλτούρα απόρριψης των κανόνων και μη τήρησης των συμφωνημένων.

2. Έλεγχος εφαρμογής νόμων

Κάθε νέος νόμος θα πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει τη μεθοδολογία και τους μηχανισμούς ελέγχου της εφαρμογής του, καθώς και τους πόρους που θα απαιτηθούν. Σε πλήθος νόμων που σήμερα ισχύουν, ή δεν υπάρχει ή είναι εξαιρετικά χαλαρός ο τρόπος ελέγχου της εφαρμογής τους.

Δημόσια Διοίκηση

1. Εγκύκλιοι, ασάφειες, ερμηνείες

Σχόλιο Συνηγόρου του Πολίτη (έκθεση πεπραγμένων 2011)

Υπάρχουν ποικίλες μέθοδοι με τις οποίες η διοίκηση παραλλάσσει ή εξουδετερώνει συστηματικά τις επιλογές του νομοθέτη.

Το συνηθέστερο μέσο για τέτοιες πρακτικές αποτελεί η εγκύκλιος, η οποία, αν και αδιαμφισβήτητα δεν εισάγει δίκαιο, στην πράξη, εκλαμβάνεται από τα διοικητικά κλιμάκια ως ισχύων κανόνας. Ενώ εμφανίζεται να διευκρινίζει ή να ερμηνεύει νομοθετικές διατάξεις, στην ουσία συχνά τις ανατρέπει. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε σε ευθεία ανατροπή της ρύθμισης του νόμου είτε σε ασάφειες και αδυναμίες των εγκυκλίων που καταλήγουν στο ίδιο αποτέλεσμα.

Σε κάθε περίπτωση, μια εγκύκλιος δεν μπορεί να παράγει αντίθετο δίκαιο από αυτό που με σαφήνεια ορίζεται από τον σχετικό νόμο, ούτε φυσικά να «αποσαφηνίζει» τον νόμο επί τα χείρω».

2. Συνταγματική πρόβλεψη προστασίας του πολίτη απέναντι στην αυθαιρεσία των κρατικών υπηρεσιών.

3. Θέσπιση του «**πόθεν και πότε έσχες**» για δημόσιους λειτουργούς και ενεργούς πολιτικούς από την αρχή της καριέρας τους.

4. Αξιολόγηση και Κινητικότητα δημοσίων υπαλλήλων

Εφαρμογή **δυναμικών συστημάτων εξέλιξης** των δημοσίων λειτουργών σε αντίθεση με τα σωρρευτικά συστήματα που ισχύουν τώρα. Θέσπιση αποτελεσματικού και δίκαιου συστήματος αξιολόγησης.

Να είναι επιτρεπτή η «**όσμωση**» **υπαλλήλων και στελεχών** (ή Κατάργηση των στεγανών) **στη Δημόσια Διοίκηση**.

5. **Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και πόρων στην Τ.Α.** (κυρίως Περιφέρειες), με ταυτόχρονη στελέχωσή της με κατάλληλες υπηρεσίες & προσωπικό.

Κοινωνία

1. Θεσμοθέτηση Παρατηρητηρίου Κοινωνικών Ανισοτήτων. (Υπάρχει κάτι ανάλογο στο πλαίσιο της ΓΣΕΕ)

Ίδρυση δημόσιας δομής μέτρησης δεικτών σε βασικούς τομείς της ζωής της χώρας. Στόχος είναι η ισόρροπη και ανθρωποκεντρική πρόοδος (ανάπτυξη). Είναι ιδιαίτερα σημαντική η θέσπιση του τρόπου καθορισμού των κατώτατων ορίων αξιοπρεπούς διαβίωσης.

Οι μεταβολές των δεικτών θα αποτυπώνουν τις τάσεις και εμμέσως θα δεσμεύουν τις κυβερνήσεις για την χάραξη της πολιτικής τους. Τα επιστημονικά εργαλεία υπάρχουν. Ο αναχρονισμός της πολιτικής οπτικής των «θολών νερών» και του λαϊκισμού μπορεί να πάει στο περιθώριο υιοθετώντας μεθόδους μέτρησης και καταγραφής.

2. Εθελοντισμός

Κατοχύρωση του εθελοντισμού με θεσμοθέτηση προτύπων και κανόνων από το κράτος. (Περιορισμός στις διάφορες εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ «βιτρίνες», οχήματα ιδιοτελειών κάθε είδους).

3. Φραγμός στην αυθαιρέσία των μονοπωλίων - ολιγοπωλίων

(π.χ. Τράπεζες, ψιλά γράμματα, μονομέρειες, επαχθείς όροι). Τα μη κρατικά μονο/ολιγοπώλια έχουν εκ των συνθηκών μεγάλη ισχύ ελέγχου στους πολίτες/καταναλωτές. Το κράτος οφείλει να θέτει τα όρια λειτουργίας τους ώστε να μην αυθαιρετούν.